

**Методичні рекомендації
для вчителів початкових класів щодо розвитку обдарованості учнів
та формування творчої особистості**

1. Дбати про розвиток творчих здібностей у школярів, залучати їх до творчої праці, створювати необхідні умови для розвитку всіх без винятку психічних якостей учнів. Захоплювати справою, що їм до вподоби, бо саме за такої умови діти проявляють наполегливість, силу волі в опануванні тими знаннями й уміннями, які далеко випереджають програмні вимоги, але вкрай необхідні для реалізації їхніх творчих задумів.
2. Впроваджувати в навчальну практику гуманістичні принципи організації освіти, коли в центрі навчально-виховного процесу знаходиться особистість учня з її потребами, інтересами і можливостями, а вчитель з набором педагогічних форм, методів і засобів виконує «екрануючу» функцію, щоб не допустити згубної дії зовнішніх чинників на розвиток творчих здібностей учнів, і певною мірою стимулює останні.
3. Глибоко вивчати індивідуальні особливості мислення, розумової праці своїх вихованців і враховувати їх у навчанні.
4. З метою особистісної орієнтації змісту навчання використовувати диференційовану допомогу учням залежно від наявних здібностей кожного з них та природних задатків. Одному показати шлях пошуку потрібної інформації, іншому надати приклад розв'язання задачі або інструментарій для визначення логіки її рішення тощо.
5. Для розвитку творчих здібностей впроваджувати відкриті методи навчання, що передбачають дискусії, оригінальні експерименти, учнівські проекти, конкурси тощо. Дбаючи про розвиток творчих здібностей, вчити їх не тільки тому, як розв'язувати ті чи інші проблеми, а й тому, де можна знайти відповіді на поставлені запитання.
6. Для повноцінного розвитку творчих здібностей молодших школярів забезпечувати таку організацію навчання, яка передбачає залучення учнів до наукового пошуку і використання отриманих знань на практиці.
7. Шляхом організації навчального співробітництва зробити учня рівноправним учасником педагогічного процесу. У роботі за кінцевий результат учень та вчитель повинні стати колегами.
8. Добирати цікавий матеріал до уроку з використанням елементів творчості в ході домашніх завдань та самоосвітньої діяльності.
9. Озброювати учнів набором навчальних прийомів необхідних для самоосвітньої роботи: навичками письма і читання, усного і писемного мовлення, уміння працювати з книгою, здатністю сприймати інформацію на слух, навичками складання плану, уміння аналізувати.

10. Чітко формулювати тему і мету навчальної діяльності, залучаючи до постановки учнів, щоб сприймалась дітьми як власна.
11. Створювати атмосферу допитливості на уроках і формувати вміння запитувати і відповідати
12. Для ведення навчального діалогу, який у дитини оформлюється повільно і неточно, використовувати опорні слова, зразки висловлювань, пам'ятки міркувань.
13. Широко застосовувати інтерактивні методи навчання. Вчити дітей спілкуватися, спільно вирішувати завдання, самостійно та критично мислити, проявляти творчість, ініціативу, аналізувати й узагальнювати.
14. Застосовуючи в практику нові технології навчання брати участь у роботі над колективними та індивідуальними проектами. Сприяти формуванню у молодших школярів уміння відбирати і аналізувати інформацію, працювати з енциклопедіями, довідниками, спеціальною літературою, присвяченою різним формам життя і діяльності людини, галузям техніки, науковим відкриттям, використовувати можливості інформаційних технологій. Вчити вихованців проводити спостереження, брати інтерв'ю, систематизувати і узагальнювати отриману інформацію, висувати гіпотези, робити аргументовані висновки.
15. Систематично застосовувати парні та групові форми роботи в пошуковій діяльності, створювати тимчасові творчі групи.
16. Для здійснення диференційованого навчання вивчати рівень готовності дітей до навчання, передбачати труднощі, що можуть виникнути у дітей, застосовувати диференційовані групові та індивідуальні завдання. Конструювати диференційовані завдання для школярів із різними можливостями, що поєднують навчальний процес із допомогою учням, які повільно сприймають навчальний матеріал, і постійним удосконаленням сильніших учнів.
17. Пропонувати учням серію завдань із поступовим ускладненням, самостійне обирання завдань до своїх можливостей. При перевірці виконаної роботи звертати увагу на спосіб діяльності.
18. Як засіб підвищення інтересу до навчання використовувати ігри. Щоразу в гру вводити щось нове, ускладнювати правила, використовувати елементи змагань.
19. Застосовувати схвалення та осудження. Тактовно підтримувати дитину.
20. Шляхом упровадження новітніх освітніх технологій вчити учнів аналізувати, узагальнювати, доводити, порівнювати. Формувати організаційні, загальнономовленнєві, загальнопізнавальні, контрольні-оцінні, логіко-мовленнєві уміння і навички.
21. Засобами використання комп'ютерної технології підсилювати мотивацію учня, регулювати подачу навчальних завдань за ступенем складності, заохочувати до правильних рішень, що позитивно позначаються на мотивації.

22. Застосовуванням комп'ютерних технологій змінити способи керування навчальною діяльністю, занурюючи учнів у певну ігрову ситуацію, даючи можливість учням запросити певну форму допомоги, викладаючи навчальний матеріал з ілюстраціями, графіками й т.і.
23. Не допускати, щоб обдаровані діти працювали нижче своїх можливостей.
24. Давати завдання кількох варіантів складності, щоб запобігти неуспішності, а талановиті і обдаровані виходили за межі програми з тих предметів, тих сфер творчої діяльності, до яких у них є великі здібності, задатки.
25. Організовувати колективну роботу, коли відбувається змагання творчих здібностей, бо саме в атмосфері змагання розкриваються таланти.
26. Виводити найбільш здібних учнів за межі програми, щоб інтелектуальне життя колективу стало багатим, багатогранним, і завдяки цьому не відставали і найслабкіші учні.